

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2021

1. ČINNOST VÝKONNÉHO VÝBORU

Do roku 2021 vstoupil výkonný výbor (dále jen VV AKVŠ) ve složení: PhDr. Markéta Bočková (MU), Ing. Jiří Jirát, Ph.D. (VŠCHT), Mgr. Jan Kříž (MU), PhDr. Hana Landová, Ph.D. (ČZU), PhDr. Marie Otavová (UHK), PhDr. Radka Římanová, Ph.D. (UK), Mgr. Helena Sedláčková (UPOL), Ing. Václav Šubrt (VŠE) a Mgr. Jitka Venclová (TUL).

V průběhu roku se členové VV AKVŠ pravidelně scházeli, a to buď osobně, anebo, vzhledem k nepříznivé situaci související s pandemií covid-19 (zejména na jaře 2021), online, v prostředí MS Teams. Vzhledem k urgentním úkolům, které bylo nutné v průběhu mimořádné situace řešit, byla frekvence setkání minimálně 1x měsíčně. Nakonec bylo možné uskutečnit i jedno dvoudenní výjezdní jednání (červen, ČZU v Praze). Další dvoudenní jednání proběhlo ve vazbě na KAM 2021 v Bořeticích v září.

2. AKVŠ V KONTEXTU KNIHOVNICKÉ KOMUNITY ČR

AKVŠ má dlouhodobě své zástupce v **Ústřední knihovnické radě**¹, je zapojena do příslušných pracovních skupin a podílí se na úkolech souvisejících zejména s implementací *Koncepce rozvoje knihoven v ČR na období 2020–2027*. Zástupci AKVŠ se pravidelně účastnili i jednání Předsednictva a Sněmu **Rady vysokých škol**. Pokračovala i spolupráce s dalšími **profesními organizacemi** (SDRUK, SKIP a Knihovnická komise AMG) – v návaznosti na *Memorandum o spolupráci*², které bylo podepsané na konferenci Knihovny současnosti 2019. Pokračovalo i působení předsedkyně AKVŠ, Hany Landové, v **Garanční radě Národní knihovny ČR**. V návaznosti na toto členství byla členkou výběrové komise pro pozici generálního ředitele/generální ředitelky Národní knihovny ČR. Výběr nového ředitele NK ČR byl dokončen právě v úvodu roku 2021. Dále se podařilo uskutečnit **jednání s náměstkem ministra školství PhDr. Pavlem Dolečkem, Ph.D.**, zaměřené na možnosti rozvoje VŠ knihoven, komunikaci mezi AKVŠ a MŠMT a další související oblasti. V neposlední řadě pokračovala úspěšně i komunikace s **Českou konferencí rektorů**, zejména ve vazbě na jednání týkající se zpřístupnění digitálních fondů velkých knihoven v době omezeného provozu knihoven, tzv. Krameria VŠ, i v průběhu letního semestru 2020/2021. V průběhu celého roku probíhala intenzivní komunikace se zástupci **Národní technické knihovny** ohledně nastavení spolupráce v rámci realizace projektů, jejichž nositelkou je právě NTK, a které mají zároveň přímou vazbu na činnost VŠ knihoven: zejména jde o projekt NCIP VaVal, ale také o chystaný projekt CARDS. Zástupci AKVŠ se účastnili i jednání věnovaných problematice implementace projektu **European Open Science Cloud (EOSC)** v České republice.

¹ [Webové stránky ÚKR](#).

² <https://akvs.cz/memorandum/>

3. REALIZACE JEDNOTLIVÝCH AKTIVIT DLE PLÁNU ČINNOSTI PRO ROK 2021

Realizace plánu činnosti byla i v roce 2021 poměrně **zásadně ovlivněna mimořádnou situací související s pandemií onemocnění covid-19**. Největší dopad měla situace na pořádání osobních jednání, seminářů a workshopů. Další výrazně zasaženou oblastí činnosti AKVŠ byla mezinárodní spolupráce.

Bez ohledu na výše uvedené se ale podařilo mnohé aktivity z plánu činnosti realizovat.

3.1 Příprava výroční konference

Výroční konference AKVŠ 2021 se (poprvé v historii AKVŠ) uskutečnila v online prostředí, a to ve čtvrtek 18. 2. 2021. Kromě běžné agendy, kterou bývá schvalování zprávy o činnosti a hospodaření za předchozí rok, a také plánu činnosti a návrhu rozpočtu na rok nastávající, byly diskutovány otázky spolupráce mezi NTK a AKVŠ právě v oblasti realizace projektu NCIP VaVal. Detailní zápis o průběhu výroční konference, včetně všech přijatých usnesení, je k dispozici [na webových stránkách AKVŠ](#).

3.2 Pravidelná komunikace VV s vedoucími pracovníky knihoven členských VŠ

Informace z jednotlivých zasedání VV byly zveřejňovány na **webových stránkách AKVŠ**³. Neveřejné materiály byly pro kontaktní osoby členů AKVŠ umísťovány do zabezpečené sekce. Pokračoval provoz **facebookového profilu AKVŠ**, který je – vedle konference VYSKA - dalším komunikačním kanálem a diskusní platformou pro VŠ knihovníky. V srpnu a září probíhaly **přípravy centralizovaného rozvojového projektu** (tzv. CRP 18+), a to za účasti 22 VŠ knihoven (až na jednu výjimku šlo o knihovny členských VŠ). Projekt s názvem „**Podpora blended learningu vysokoškolskými knihovnami (služby, zdroje, procesy)**“ byl připraven pod koordinací ČZU v Praze. V závěru roku VV svolal i **jedno setkání ředitelů a vedoucích vysokoškolských knihoven** (7. 12.). Cílem setkání bylo, stejně jako v předchozích letech, podpořit komunikaci mezi VV a zástupci knihoven členských univerzit, informovat je o aktuálním dění v AKVŠ, připravovaných akcích a aktivitách, a také získat zpětnou vazbu o činnosti VV. Velmi využívaná byla i elektronická konference AKVS_REDITELE určená nejen pro komunikaci mezi VV AKVŠ a kontaktními osobami jednotlivých členských VŠ, ale i pro komunikaci mezi vedoucími pracovníky knihoven vzájemně.

3.3 Fond podpory zahraničních cest

V souladu se Statutem **Fondu podpory zahraničních cest AKVŠ (FPZC)** vyhlásil VV výběrové řízení na podporu realizace zahraničních cest knihovníků v roce 2021. Finanční dotace určená na podporu cest byla pro rok 2021 ve výši 120 000 Kč. Projekty hodnotila komise schválená výroční konferencí ve složení: Marcela Hladíková (UJEP), Mgr. Lucie Melicharová (UPCE), PhDr. Miloslava Faitová (ZČU) a za VV AKVŠ Mgr. Jan Kříž (MU) a Mgr. Helena Sedláčková (UPOL). Pro rok 2021 byly upraveny podmínky podávání projektů tak, aby bylo možné finanční prostředky využít i pro účast na online vzdělávacích akcích. Byla postupně vyhlášena tři kola výběrového řízení. Výsledky hodnocení projektů jsou pravidelně zveřejňovány [na webových stránkách AKVŠ](#).

3.4 Příprava a realizace konference Bibliotheca Academica 2021

Ve spolupráci s Technickou univerzitou v Liberci se po roční pauze podařilo připravit prezenční podobu konference Bibliotheca Academica 2021 (v roce 2020 se konala konference online). Konference se

³ <https://akvs.cz/o-asociaci/vv/informace-z-jednani/>

odehrála ve dnech 1. – 3. listopadu, za zpřísněných hygienických podmínek – ale přesto ve své běžné struktuře, tedy i včetně doprovodného programu, workshopů a společenského večera. Zpětná vazba od účastníků byla velmi pozitivní a ukázalo se, že právě osobní setkání a podpora komunikace v rámci komunity VŠ knihovníků jsou velmi potřebné a vítané. Detailní program, včetně prezentací, je k dispozici [na webových stránkách AKVŠ](#).

3.5 Statistický roční výkaz o vysokoškolské knihovně

V roce 2021 proběhl další ročník **sběru statistických dat** souvisejících s činností VŠ knihoven. Systém umožňuje srovnávání vybraných institucí, export trendů vývoje vybraných ukazatelů u dané knihovny. V rámci Knihovnické akademie pro manažery – KAM 2021 (září 2021) proběhla série workshopů věnovaných tématu nakládání s takto sebranými daty, příp. dalšími daty, která mají knihovny dostupná pro řízení svých jednotlivých činností. S výsledky workshopů se bude dále pracovat v roce 2022. Nicméně již teď je možné konstatovat, že téma knihovny řízené daty je velmi aktuální a bude nezbytné, aby se mu AKVŠ detailněji věnovala.

3.6 Mezinárodní spolupráce

I v roce 2021 bylo velmi omezené konání prezenčních mezinárodních odborných akcí. Žádná z větších plánovaných konferencí (např. LIBER Annual, LILAC, ECIL) se nekonala prezenčně. AKVŠ ale měla své zástupce na online akcích, a to i v podobě aktivních příspěvků. Šlo například o účast na online konferenci **EBSLG** (European Business School Library Group) a příspěvek autorského týmu **M. Krčál, J. Kříž, V. Šubrta, H. Landová: A Curvy Road to a Data-driven University Libraries: A Case Study of the Czech Republic**.

Aktivní zůstalo i členství v mezinárodních organizacích LIBER a SPARC Europe.

3.7 Vzdělávání ředitelů VŠ knihoven: KAM 2021

Ve dnech 12. – 14. 9. se (opět po roční pauze a v novém termínu) podařilo uskutečnit třetí ročník Knihovnické akademie pro manažery KAM 2021. Místo konání je již tradiční – Hotel Kraví hora, Bořetice. Osvědčil se i programový vzorec, kdy první den byl zaměřený na aktivní práci účastníků rozdělených do tří skupin na workshopech, a poté druhý den byl věnovaný hostujícímu přednášejícímu a diskusi s ním. Je třeba zmínit i fakt, že nový zářijový termín se osvědčil a účastníci v rámci zpětné vazby po skončení akce vyjádřili přání se tohoto termínu držet i pro ročník 2022.

Detaily o KAM 2021 jsou dostupné [na webových stránkách AKVŠ](#).

3.8 Realizace pilotní stáže ve spolupráci s knihovnami členských VŠ

V roce 2021 se po důkladných přípravách podařilo uskutečnit pilotní stáže pod křídly AKVŠ. Vybrána byla dvě témata: katalogizace a informační vzdělávání. [Stáží zaměřených na katalogizace](#) se ujala **Univerzita Palackého v Olomouci** a uskutečnila nakonec tři běhy této stáže. **Stáž zaměřenou na informační vzdělávání pro skupinu učících knihovníků** připravila **Česká zemědělská univerzita v Praze**. Všechny stáže se setkaly s velkým úspěchem a je velmi pravděpodobné, že tento formát bude v následujících letech důležitou aktivitou podporovanou AKVŠ a realizovanou jednotlivými členskými vysokými školami. Právě tuto spolupráci považujeme za životaschopný a udržitelný model.

4. ČINNOST V RÁMCI PRACOVNÍCH SKUPIN

4.1 Pracovní skupina pro informační vzdělávání a informační gramotnost (PS IVIG)

Garantka: Mgr. Kristýna Paulová (ČZU), předsedkyně pracovní skupiny

V roce 2021 pokračovala činnost pracovní skupiny IVIG. Klíčovými body činnosti byly následující aktivity:

- **Výzkum Informačního vzdělávání na VŠ:** Na jaře 2021 byl realizován výzkum formou dotazníkového šetření, věnovaný vzdělávacím aktivitám ve VŠ knihovnách (s důrazem na zcela nové zkušenosti, získané v období pandemie covid-19).
- **Seminář IVIG:** Online podoba tradičního semináře IVIG se uskutečnila 2. září. Program odrážel pestrou praxi učících knihovníků v různých typech knihoven.
- Pravidelná setkání členů IVIG: Proběhlo několik setkání členů pracovní skupiny.

4.2 Pracovní skupina pro elektronické informační zdroje (PS EIZ)

Garanti: Mgr. Lucie Panchártek Suchá (UK); Ing. Václav Šubrta

V prosinci 2021 se uskutečnilo úvodní setkání zájemců o problematiku EIZ a členství v pracovní skupině, která je této problematice věnovaná. 7. 12. výkonný výbor AKVŠ schválil návrh na ustavení této pracovní skupiny. [Detailní informace o PS EIZ](#) jsou k dispozici na webu AKVŠ. Pravidelná setkání členů skupiny budou zahájena v lednu 2022.